

ZURNAL 18

UNIVERZITY PALACKÉHO V OLOMOUCI ROČNÍK 21

• 16. března 2012

V čísle:

V Olomouci se sešli evropští imunogenetici • Významná návštěva z Oxfordu • O vzdělávání zubních lékařů na LF • Fakulty mohou soutěžit v dárcovství krve • Internet včera i dnes (I) • Věda kontra cukrovka • ILSA v Olomouci – úspěšný skok do neznáma • Diskuse, názory, ohlasy

• *Sedmý cyklus kurzu Současná chemie, který připravuje Katedra fyzikální chemie a RCPTM, pokračoval 7. února přednáškou předního českého vědce v oblasti genomiky prof. Václava Pačese, DrSc. V aule Přírodovědecké fakulty hovořil o původu života na Zemi z pohledu molekulární genetiky.*

(Videozáznam této i předchozí přednášky RNDr. Jiřího Grygara je k dispozici na <http://fch.upol.cz/>.)

-map-, foto -mo->

Na UP vznikla ojedinělá mezinárodní studie

Odborníci z FTK představili senátorům závěry výzkumu životního stylu mládeže

■ Jak žijí čeští školáci a co považuje dnešní mladá generace za důležité? Tím si lámou hlavu nejen rodiče, ale také učitelé, trenéři i vědci. **Fakulta tělesné kultury a Fakulta zdravotnických věd UP se loni zásadně podílela na vzniku důležitého mezinárodního dokumentu – Národní zprávy o zdraví a životním stylu dětí a školáků. Na konci února olomoučtí odborníci seznámili senátory Parlamentu ČR s výsledky svého dlouhodobého výzkumu.**

Seminář, který se 28. února uskutečnil v pražském Valdštejnském paláci pod názvem „Státní podpora sportu – dobré příklady ze zahraničí“, se zaměřil na řešení aktuálních otázek v oblasti sportu, aktivního životního stylu a podpory pohybové aktivity v Česku. FTK UP dlouhodobě pracuje na vytvoření Národní strategie podpory pohybové aktivity pro ČR.

„Problematika podpory pohybové aktivity a aktivního životního stylu patří dlouhodobě k tématům, která na FTK UP rozvíjíme a mají vysokou prioritu,“ uvedl děkan FTK doc. Zbyněk Svozil, Ph.D. (na snímku). Z tohoto pohledu vnímá jako zcela zásadní dobudování výzkumného Kinantropologického centra a navazujícího aplikačního centra BALUO v areálu FTK UP v Neředíně.

O aktuálních trendech v oblasti životního stylu dětí hovořil vedoucí Katedry rekreologie FTK Mgr. Zdeněk Hamřík. „Díky jednoznačně negativním trendům v životním stylu u dětí se témata rozvíjená na FTK UP budou stále častěji dostávat do popředí zájmu politické reprezentace,“ zdůraznil. Toto tvrzení podporují také závěry prezentované mezinárodní studie HBSC – Health Behaviour in School-Aged Children, která mimo jiné poukazuje na snižující se úroveň pohybové aktivity u dětí a enormní nárůst „sedavého životního stylu“.

Autoři průzkumu zmapovali širokou škálu témat: vedle základních sociodemografických ukazatelů to jsou specifické oblasti chování, které mají významný vztah k tělesnému a duševnímu zdraví dětí a mládeže: kouření, užívání alkoholu, zdravotní a psychosomatické obtíže,

užívání léků, výživa a stravovací zvyklosti, pohybové a volnočasové aktivity, rodina a úrazy. Výzkumu se zúčastnilo 94 škol ve všech kra-

Dokončení na str. 10

Na univerzitu přišlo téměř 33 tisíc přihlášek ke studiu

■ O studium na Univerzitě Palackého je obrovský zájem – osm fakult k 1. březnu 2012 obdrželo téměř třiatřicet tisíc přihlášek podaných ke studiu pro akademický rok 2012/2013. Největší zájem projeví mladí lidé o studium na Pedagogické a Filozofické fakultě UP – elektronický systém registruje více než deset tisíc přihlášek na obory Pedagogické fakulty a téměř osm a půl tisíce přihlášek na fakultu Filozofickou.

Počet přihlášek však stále není zcela definitivní. „Na všechny obory bylo možné hlásit se do konce února, avšak na nově akreditované obory na FZV a FF a dvou studijních oborech, které jsou realizované na CMTF společně s VOŠ CARITAS je tato možnost ještě stále otevřena,“ upozornil doc. Vít Zouhar, prorektor pro studijní záležitosti UP.

Přihlášky je stále možné podávat na Fakultu zdravotnických věd, konkrétně na nově akreditovaný navazující magisterský studijní obor Ošetrovatelská péče v interních oborech až do 31. března 2012. „V případě kladného výsledku

Dokončení na str. 7

Císařský ples 2012

Po sérii univerzitních plesů přišel na řadu také „Císařský ples“ Katedry asijských studií FF, který se konal 23. února v Kulturním domě LOLA. I když se celý večer nesl v přísně asijském duchu, plesový program se neomezil pouze na čínskou a japonskou kulturu. Diváci tak mohli zhlédnout např. předtančení v podobě tzv. K-pop dance neboli korejského popového tance, dramaticko-pěvecké vystoupení v japonských kimonech, sérii orientálních tanců či představení tradičního čínského lviho tance v moderním pojetí v podání Ester Kadlecové a Marty Rysové (na snímku). Ples proběhl za podpory Katedry asijských studií FF, Japonského klubu Olomouc a olomoucké pobočky Česko-čínské společnosti. Organizátoři akce tímto děkují všem spolupřátelům, sponzorům, lektorům, studentům a příznivcům Katedry asijských studií.

Martina Rysová, foto Jarmila Fiurášková

Návštěva velvyslance Španělského království v ČR

■ Univerzitu Palackého a Katedru romanistiky FF navštívil 21. února velvyslanec Španělského království Pascal Ignacio Navarro Ríos (na snímku vlevo) v doprovodu svého kulturního rady Álvara Díaze. Oba diplomaté se sešli s rektorem UP a poté s děkanem FF, s nimiž rokovali o podpoře mezinárodní mobility, kulturní a vědecké spolupráci. Velvyslanec se setkal rovněž se členy Katedry romanistiky a studenty španělské filologie, s nimiž mj. hovořil o rozvoji oboru Španělská filologie na FF UP. Studenti se v živé diskuzi kromě jiných témat zajímali i o ekonomické výhledy Španělska a Latinské Ameriky.

Během návštěvy byla přislíbena finanční podpora Dnům španělské kultury, které každoročně pořádá Katedra romanistiky. Letos proběhnou ve dnech 16.–20. dubna.

-rz-, foto -mo-

Přednáškové odpoledne ČSCH a firmy PROMETRON

■ Olomoucká pobočka České společnosti chemické a České společnosti pro hmotnostní spektrometrii uspořádaly 22. února v aule PŘF UP přednáškové odpoledne. Mgr. René Lenobel, Ph.D., z Laboratoře růstových regulátorů PŘF přednesl příspěvek s názvem „Hmotnostní spektrometrie a nanokapilární kapalinová chromatografie v analýze peptidů a proteinů“, seznamující s moderními metodami analýzy komplexních směsí

bílkovin. Dr. Lenobel je jedním z klíčových vědeckých pracovníků oddělení biochemie proteinů a proteomiky v nově vznikajícím výzkumném Centru regionu Haná pro biotechnologický a zemědělský výzkum (CRH). Druhým přednášejícím byl RNDr. David Friedecký, Ph.D., (na snímku), z Laboratoře dědičných metabolických poruch (FNOL), který v přednášce „Hmotnostní spektrometrie v klinické biochemii“ představil využití hmotnostní spektrometrie při terapeutickém monitorování léků a v diagnostice dědičných metabolických poruch. Dr. Friedecký je zapojen do aktivit Laboratoře metabolomiky, která vzniká v rámci výzkumného programu „Farmakologie a toxikologie“ v dalším z nových olomouckých výzkumných center – Biomedicina pro regionální rozvoj a lidské zraje (BIOMEDREG).

Přednáškové odpoledne sponzorovala firma Prometron, s.r.o. (Ostrava), která na závěr představila nové laboratorní přístroje.

Doc. Petr Tarkowski, Katedra biochemie
foto archiv autora

Odborníci na transplantace a výzkum autoimunitních nemocí se sešli v Olomouci

■ V prvních dvou březnových dnech se do Olomouce sjelo na osmdesát imunogenetiků z řady evropských zemí na odborná jednání „6th East-West Immunogenetics Conference“, kterou pořádala Univerzita Palackého a Fakultní nemocnice Olomouc spolu s Evropskou imunogenetickou federací (EFI) v Uměleckém centru UP.

Hlavním tématem konference byla problematika imunogenetické laboratorní diagnostiky, která představuje nezbytné základy pro úspěšné transplantace orgánů, resp. kmenových buněk. Účastníci se také věnovali výzkumu genetického podkladu zánětlivých a autoimunitních nemocí a diskutovalo o nových trendech v molekulární imunogenetice, např. „sekvenování příští generace“. V průběhu dvou dnů zaznělo deset plenárních přednášek předních odborníků z různých evropských zemí a dalších dvacet dva delegátů předneslo výsledky své práce formou krátkých ústních sdělení; k nejvíce zastoupeným zemím kromě ČR patřilo Rakousko, Ruská federace, Polsko a Velká Británie.

Imunogenetika je rychle se rozvíjející se medicínský obor, který má v České republice a zejména v Olomouci silnou pozici; Olomouc je první českou fakultou, jejíž studenti se teorií i aplikacemi tohoto oboru mohou setkat při výuce lékařství v doplňkových kurzech. Imunogenetici z olomoucké Fakultní nemocnice mají jak v rámci regionu, ČR tak i zahraničí vynikající renomé: HLA laboratoř Ústavu imunologie byla jako první české pracoviště akreditována Evropskou imunogenetickou federací a prof. M. Petřek z této laboratoře je členem výkonného

Ze sekce o transplantaci kmenových buněk, přednáší Dr. A. Little (Glasgow)

výboru Evropské imunogenetické federace. Také imunogenetický výzkum zánětlivých nemocí a transplantací, soustředěný do Laboratoře imunogenomiky a imunoproteomiky naší Lékařské fakulty, dosahuje mezinárodně uznávaných výsledků, které přitahují pozornost zahraničních vědců – ti pak buď přímo přijíždějí na výzkumné stáže, nebo s olomouckými imunogenetiky spolupracují v rámci společných projektů.

-mp-, foto archiv konference

V Olomouci jako v Košicích: Online přednáška významného evropského odborníka

■ V rámci projektu Sociální determinanty zdraví u sociálně a zdravotně znevýhodněných a jiných skupin populace (SoDeZZ), který je realizován na CMTF v rámci OPVK, se 29. února uskutečnil online přenos přednášky prof. Johana Mackenbacha, epidemiologa a specialisty na problematiku veřejného zdraví v Erasmově lékařského centra rotterdamské univerzity v Nizozemí. Jeho vystoupení na téma „Health and disease in an unequal world“ vysílané z Lékařské fakulty UPJŠ v Košicích, mohli zájemci sledovat buď v budově CMTF v Purkrabské ulici nebo na adrese www.sodezz.upol.cz.

Hudební ohlédnutí

■ Muzeum umění ve spolupráci s Hudební sekci VSMO a Katedrou hudební výchovy PdF uspořádalo 27. února vzpomínkový večer s názvem Dějiny moravského varhanářství v publikacích Zdeňka Fridricha (1927–2002). Pořad byl prokládan jeho skladbami a úpravami lidových písní v podání studentů KHV a hostů. Početné publikum zhlédlo také záznamy Suitu pro orchestr

v podání Moravské filharmonie a část televizního filmu o výrobcích historických nástrojů. Na závěr zazpíval Malý pěvecký sbor Kapucinského kostela, který doc. Fridrich v roce 1992 založil.

Doc. PhDr. Zdeněk Fridrich, CSc., vyučoval 30 let na Katedře hudební výchovy PdF. Jeho celoživotním zájmem se staly varhany a jejich historie. Publikoval u nás i v zahraničí.

-raf-

Sci-fi večer v Knihovně UP

■ V Ústřední knihovně UP se 28. února 2012 konalo již třetí večerní čtení. Tentokrát si studenti s knihovnicí povídali o oblíbených knihách a autorech žánru sci-fi. Padala jména jako Asimov, Clarke, Haldeman či Zamjatin, účastníci zmínili také řadu filmů a nechyběla ani debata o mimozemšťanech. Všeobecné pozornosti se pak dostalo znepokojivé knize Malý bratr od Coryho Doctorowa, která se dotýká svobody jedince v internetovém věku.

Večer ve znamení literatury se nesl v příjemném duchu a organizátoři se těší na další setkání.

Bližší informace: <http://tinyurl.com/SFcteni>

-jj-, foto archiv KUP

Ázerbájdžán otevřel své okno i studentům Přírodovědecké fakulty

■ To, že Ázerbájdžán je progresivní země, která se otevírá světu, potvrdil v živé diskusi se studenty Přírodovědecké fakulty velvyslanec Ázerbájdžánské republiky v České republice Tahir Taghizadeh. V rámci projektu „Okno do světa, první kroky do praxe“ se dne 28. února uskutečnil v aule Přírodovědecké fakulty UP diskusní seminář na téma Ázerbájdžán, ropná velmoc mezi Východem a Západem.

V krátkém úvodním brífinku seznámil Tahir Taghizadeh s historií Ázerbájdžánu, podstatnou část prezentace pak tvořilo nejdůležitější hospodářské odvětví Ázerbájdžánu, těžba ropy a zemního plynu. To, že je Ázerbájdžán ropnou velmocí, dokresluje i fakt, že první ropný vrt a první ropná plošina na Východě byla vybudována právě v této zemi. „V současné době však nelze spoléhat pouze na finanční prostředky získané z těžby, proto je zde snaha ázerbájdžánské hospodářství diverzifikovat,“ uvedl mimo jiné velvyslanec. A právě těžba ropy a zemního plynu byla terčem otázek především studentů a pedagogů Katedry geologie. Živé diskutovali na téma privatizace ropného průmyslu, role státu v těžbě ropy nebo ochrana životního prostředí. Dalším tématem byly možnosti studia nebo stáží na vysokých školách zaměřených na těžební průmysl. V Baku se nachází velké množství vysokých škol, mezi které patří rovněž Ázerbájdžánská státní naftová akademie nebo Slovanská univerzita, kde bylo mimo jiné v roce 2010 otevře-

no Centrum českého jazyka. Centrum má k dispozici přes 100 českých knih, včetně učebnic, slovníků a příruček pro učitele.

Součástí návštěvy velvyslance Tahira Taghizadeho bylo také přijetí u děkana Přírodovědecké fakulty prof. Juraje Ševčíka, Ph.D. Hovořili spolu na téma budoucí vzájemné spolupráce v oblasti přednáškové činnosti, možnosti stáží a studia v Ázerbájdžánu, či dalších případných výměnných studijních pobytů studentů obou zemí. Na závěr se oba shodli, že právě forma diskusního semináře dokázala poutavou formou přiblížit Ázerbájdžán, včetně možnosti hledat příležitosti v této zajímavé části světa.

Text a foto Iva Rusková
(Celé znění textu naleznete na www.zurnal.upol.cz)

Významná návštěva z Oxfordu na Katedře filozofie FF UP

■ Celosvětově uznávaný odborník na dílo Immanuela Kanta – prof. Ralph Walker z Oxfordské univerzity, navštívil 7. března Katedru filozofie FF. V Jednotě filozofické proslavil přednášku s názvem Kant and Virtue Ethics. Před zcela zaplněnou posluchárnou prezentoval svou interpretaci Kantovy morální filozofie, zejména ve vztahu k aristotelovské založené etice ctností. Po přednášce se rozvinula diskuse, v jejím průběhu vystoupil například prof. P. R. Blum z Baltimoru,

který v letním semestru hostuje na Katedře filozofie v rámci projektu ESF.

Po přednášce se prof. Walker setkal s prorektorem pro zahraniční vztahy prof. Ladislavem Danielem. V přátelském rozhovoru zkoumali možnosti spolupráce mezi Univerzitou Palackého a Oxfordskou univerzitou. Prof. Walker vyjádřil přesvědčení, že důležitá není případná smlouva mezi oběma institucemi, ale spíše reálná spolupráce jednotlivých pracovišť, která je založená na oboustranné prospěšnosti a osobních vazbách.

Prof. Ralph Walker, emeritus fellow oxfordské Magdalen College, věnoval filozofickému odkazu Immanuela Kanta několik knih a řadu odborných studií v renomovaných filozofických časopisech. V letech 1986–1987 byl vedoucím oxfordské katedry filozofie a mezi lety 2000–2006 vedl sekci humanitních oborů na Oxfordské univerzitě. Před listopadem 1989 několikrát navštívil Československo, kde udržoval kontakty s nezávislou filozofickou scénou. Olomouc navštívil poprvé.

Dr. Petr Vodešil, Katedra filozofie FF
foto Marek Otava

STRUČNĚ

■ V rámci předprojektů letošního ročníku festivalu **Jeden svět 2012** mohli zájemci zhlédnout snímek **Barmský VJ**, který uvedla Fakulta tělesné kultury 28. února. ■ V Uměleckém centru UP se 20. února uskutečnilo literární čtení poezie a memoárů kanadských básníků v anglickém jazyce, které po názvem **Writing from the Raincoast** připravila Katedra anglistiky a amerikanistiky FF (na snímku vlevo). ■ Filmovou přehlídku spojenou s přednáškami na téma

Kapitalismus jako utopie nabídl Pastiche filmz, o. s., ve dnech 22.–23. února v Uměleckém centru UP. ■ V rámci cyklu interaktivních přednášek analyzujících (a kritizujících) vizuální i textovou stránku reklamních kampaní ve veřejném prostoru i virtuálním prostoru internetu se 24. února v Uměleckém centru UP uskutečnila přednáška doc. Ondřeje Michálka z pořadající Katedry výtvarné výchovy PdF (na snímku vpravo).
-red-, foto -mo-

Centrum regionu Haná na potravinářském veletrhu SALIMA

■ Centrum regionu Haná pro biotechnologický a zemědělský výzkum se poprvé představilo na mezinárodním potravinářském veletrhu SALIMA 2012 v Brně. Cíl jeho prezentace spočíval v prezentaci nabídky spolupráce určené firmám z oboru potravinářství, zejména formou smluvního výzkumu, a to v těchto oblastech: Stanovení antioxidační kapacity potravin metodou ORAC, Produkce rekombinantních proteinů, Enzymy jako nástroje pro analýzu potravin. Vyloučena však není spolupráce také v jiných oblastech podle individuálních požadavků firem.

Kromě prezentace proběhla v průběhu veletrhu také jednání s vytipovanými firmami a některými dalšími vystavovateli. Podařilo se dohodnout několik konkrétních zakázek, další by měly být předmětem návazných jednání, jež probíhala s firmami a vystavovateli z ČR, ale i ze zahraničí. Reprezentanti Centra regionu Haná představili na veletrhu podnikatelskému sektoru také výhody a konkrétní přínosy spolupráce, jež v této sféře nejsou obecně příliš známé. Jako motivační prvek byly uvedeny i reference dosažené spolupráce Centra a firem.

Libor Hájek, technologický skaut

Fakultní nemocnice Olomouc má nového ředitele

■ Prvního března převzal funkci ředitele Fakultní nemocnice v Olomouci doc. Roman Havlík, Ph.D. Dosavadní náměstek léčebné péče vedl tuto nemocnici z pozice zástupce ředitele již rok. „Osobně se pro mě nic nemění. Chci pokračovat v trendu z minulých let a udržet nemocnici v kladných číslech. Neplánujeme razantní rušení lůžek, omezení péče ani propouštění zaměstnanců,“ řekl doc. Roman Havlík. Zdůraznil, že Fakultní nemocnice je ekonomicky zdravou nemocnicí, která je silným partnerem nejen pro plátce zdravotnické péče, ale i pro její dodavatele. Od roku 2008 se jí daří hospodařit se ziskem.

Doc. Roman Havlík je absolventem oboru Všeobecné lékařství LF UP. Ve FNOL pracuje od roku 1994 jako chirurg, specializuje se na operace sliivky břišní. V této oblasti patří také mezi přední české odborníky. Od roku 1998 je doc. R. Havlík na I. Chirurgické klinice FNOL zástupcem přednosti pro výuku, přednáší mj. na LF UP.

S využitím tiskové zprávy FNOL -map-
foto archiv FNOL

Předsedou Moravsko-slezská křesťanská akademie je dr. Pavel Kopeček z CMTF UP

■ Odborný asistent na Katedře liturgické teologie CMTF P. SLLic. Ing. Pavel Kopeček, Th.D., byl 25. února zvolen novým předsedou Moravsko-slezské křesťanské akademie. Ing. Kopeček se zaměřuje na sakrální architekturu a práci s liturgickými texty; je členem Liturgické komise ČBK, sekretářem překladatelské komise ČBK, která připravuje vydávání liturgických knih. V novém představenstvu MSKA budou v nadcházejícím tříletém funkčním období působit mj. také prof. Ladislav Tichý, Th.D., vedoucí Katedry biblických věd CMTF, a prof. Květoslav Šipr, CSc., z Ústavu sociálního lékařství a zdravotní politiky.
-red-

Lékařskou fakultu absolvuje každoročně zhruba devadesát studentů oboru Zubní lékařství. Zubních lékařů je však stále nedostatek

Když před několika lety zveřejnila Česká stomatologická komora demografickou studii, z níž vyplývá jak věkové rozvrstvení, tak současné i předpokládané nové počty zubních lékařů v zemi, následovala zpětná vazba v podobě celospolečenského požadavku na studium zubního lékařství: vychovat co nejvíce zubních lékařů pro potřeby České republiky. „I v současné době však v ČR působí velká skupina zubních lékařů ve věku těsně před důchodem, za kterou neexistuje adekvátní náhrada,“ řekl v rámci rozhovoru pro Žurnál UP doc. MUDr. Miloš Špidlen, Ph.D., proděkan pro výuku Zubního lékařství a přednosta Kliniky zubního lékařství LF UP.

Proč je v České republice nedostatek zubních lékařů?

Historicky vznikla tato skutečnost asi takto: v období dřívějšího pětiletého plánování se zjistilo, že je málo stomatologů. Lékařské fakulty tak dostaly na několik let vysoká směrná čísla pro přijímání studentů, pro zajímavost v Olomouci bylo směrné číslo sto dvacet studentů z původních čtyřiceti. Tento skokový nárůst se projevuje až nyní, zhruba po čtyřiceti letech, kdy tyto silné ročníky odcházejí do důchodu a nemá je kdo nahradit. Po opakovaném upozornění České stomatologické komory na reálný nedostatek zubních lékařů umožnilo MŠMT ČR lékařským fakultám přijímat maximální možný počet studentů Zubního lékařství bez administrativního omezení. První absolventi z těchto navýšených počtů promovali v roce 2009.

Jaký je zájem o studium oboru Zubní lékařství na Univerzitě Palackého?

Před šesti lety jsme na základě společenské poptávky provedli na Klinice zubního lékařství LF UP detailní rozbor možností výuky. Po zhodnocení všech faktorů – kapacitní možnosti pracoviště, počty výukových křesel, možnosti pedagogického sboru atd. – nám vyšel maximální počet sto studentů v jednom ročníku. Tento počet také přijímáme. Pokud máme garantovat kvalitu výuky, víc studentů přijmout nemůžeme, i když se jich každoročně hlásí přibližně desetkrát tolik. Vybíráme skutečně jen ty nejlepší. Z nich každým rokem dokončí studium zhruba 90 %. Je tedy možné říci, že brány Lékařské fakulty UP opouští každým rokem asi devadesát nových zubních lékařů. Výuka našich studentů neprobíhá pouze na Klinice zubního lékařství a Klinice ústní, čelistní a obličejové chirurgie, ale i na dalších pracovištích Lékařské fakulty či Fakultní nemocnice v Olomouci, která nám vycházejí maximálně vstříc.

Jak konkrétně se při vysokém počtu studentů snažíte udržet kvalitu studia?

Kvalitní student Zubního lékařství musí mít možnost vzdělání jak teoretického, tak i praktického. Vzdělání teoretické zaručuje na Lékařské fakultě UP tým velmi zkušených a kvalitních pedagogů. Aby studenti nabyli i praktické dovednosti zubního lékaře, jsou ve výuce Zubního lékařství k dispozici fantomy a výukové zubní soupravy (viz foto vlevo dole), 3D rtg přístroj, operační mikroskop či intraorální kamery. V rámci praktických cvičení využíváme pro výuku i vybrané privátní lékaře, kteří studenti seznamují s běžnou praxí. Na přednášky zveme renomované přednášející z jiných pracovišť. Studenti zubního lékařství každoročně absolvují prázdninovou praxi u smluvních privátních zubních lékařů. Máme zájem, aby se zvyšoval dosud nedostatečný počet studentů, kteří absolvují svou praxi v zahraničí.

Jaké nároky jsou kladeny na vyučující?

Nedostatek učitelů je palčivý a dlouhodobě neřešený problém. Podle mého názoru se však týká všech lékařských fakult, a to nejen v oboru Zubní lékařství. Jak jsem již říkal, výuka našich studentů probíhá na všech pracovištích Lékařské fakulty. Tomu i odpovídá značně široký okruh pedagogů. Učitelů na Klinice zubního lékařství a Klinice ústní, čelistní a obličejové chirurgie je asi osmdesát. Část z nich pracuje jako „part time teacher“. Znamená to, že mají svoji privátní zubní praxi a na určitou část úvazku se podílejí na výuce. Velký a dlouhodobě neřešený problém podle mne spočívá v tom, že mladí kolegové nemají motivaci k práci vysokoškolského učitele a v našich řadách neustále stoupá podíl starších pedagogů s největší erudicí. Při jejich odchodu do důchodu je téměř nemožné za ně získat plnohodnotnou náhradu.

Proč?

Dlouhodobě je to dáno velkým nepoměrem mezi výdělkem zubních lékařů v privátní sféře a lékařů učitelů, především mladých, pracujících na klinickém pracovišti. Pouze entuziasmus k uživení rodiny jednoduše nestačí, a tak mnoho nadějných mladých kolegů nenávratně odchází do privátní praxe. V lepším případě zůstávají pouze na částečný úvazek. Zbývající, kteří i přesto mají zájem zůstat, jsou natolik vyčerpáni výukou, že jejich vědecký růst s přísnými kritérii je pak velmi pomalý nebo žádný. Pokud nedojde v nejbližší době k nápravě, může se stát situace ve výuce Zubního lékařství kritická.

Jak náročně finančně je studium oboru Zubní lékařství? Mám na mysli koeficienty oborů a normativ na studenta.

Studium Zubního lékařství patří k finančně nejnáročnějším oborům. Ten, kdo měl možnost seznámit se s učebnami a výukovými ordinacemi na Klinice zubního lékařství nebo na Klinice ústní, čelistní a obličejové chirurgie, mi určitě dá za pravdu, že výukové fantomy, výuková křesla i materiály používané při výuce v počtech a množstvích potřebném pro asi čtyři sta padesát stu-

Zubní lékař a ortodontista doc. Miloš Špidlen, Ph.D., přednosta Kliniky zubního lékařství LF UP a FNOL Olomouc a proděkan pro studium Zubního lékařství LF UP, je autorem třiačtyřiceti publikací a členem řady odborných společností, např. Evropské ortodontické společnosti, České ortodontické společnosti, České stomatologické komory, Vědecké rady UP či Vědecké rady LF UP. Je hlavním řešitelem i spolureditelem grantů Ministerstva zdravotnictví ČR, do současné doby přednesl více než sto pětadvacet přednášek.

dentů Zubního lékařství vyžaduje nemalé finanční prostředky. Na Klinice zubního lékařství a UČOCH máme mimo jiné sedmadvacet výukových fantomů v pořizovací ceně zhruba tři sta tisíc korun za jeden a asi sedmdesát zubních souprav v pořizovací ceně zhruba sedm set tisíc korun za jednu. Samozřejmě je ještě třeba do nákladů zahrnout spotřební materiál pro praktickou výuku v řádu stovek tisíc, mzdy učitelů a další. Finanční požadavky potřebné na rok výuky jednoho studenta byly celorepublikově spočítány na částku dvě stě padesát tisíc korun. Současná dotace z MŠMT je však sto dvacet tisíc korun na jednoho studenta za rok. Po odvedech na Univerzitě Palackého a její Lékařské fakultě zůstává na studenta asi sedmdesát tisíc korun. Tato částka je samozřejmě rozdělena mezi všechna pracoviště LF, která se na výuce podílejí. Z výše uvedených čísel je zřejmé, že finanční prostředky pro zajištění výuky nejsou dostatečné.

V čem spatřujete výhody dnešních studentů od těch, kteří studovali např. před dvaceti lety? Jaké naopak vidíte nevýhody?

Studium akreditovaného oboru Zubní lékařství umožňuje absolventům otevřít si privátní praxi ihned po promoci kdekoli v zemích Evropské unie. Změnou legislativy v devadesátých letech minulého století tak došlo k přiblížení podmínek českých zubních lékařů podmínkám, které jsou platné ve většině zemí EU. Byla zrušena většina stomatologických atestací, nově zůstaly pouze specializační atestace v oborech Ortodoncie, Orální a maxilofaciální chirurgie. Pro výkon běžné zubní praxe atestace již potřebná není. Pro potřeby klinických pracovišť, kde není možný platový postup bez složení atestace, byl nově zřízen obor Klinická stomatologie. O akreditaci tohoto oboru jsme již požádali.

Otevření privátní praxe či odchod našich absolventů do zahraničí ihned po promoci je otázkou pohledu na danou tematiku. Postoj jednotlivých pedagogů či zubních lékařů se diametrálně liší a myslím si, že nikdy ke konsenzu nedojde. Můj názor je takový, že mladý absolvent pětiletého oboru Zubní lékařství má možnost, ale i plnou zodpovědnost, otevřít si vlastní privátní praxi. Jenom na něm záleží, jestli tuto možnost se všemi možnými důsledky využije nebo ne. Kvalitní absolvent může

Dokončení na str. 5

Profesionalizace v humanitární akci

V rámci celoevropského projektu European Universities on Professionalization on Humanitarian Action (EUPRHA) proběhlo koncem ledna ve španělském Bilbau na universitě of Deusto první setkání. Společně s Katedrou křesťanské sociální práce CMTF UP, která už několik let vzdělává v oboru humanitární pomoci, se účastní tohoto projektu představitelé sedmadvaceti univerzit ze všech zemí EU a také Norska, Islandu a Švýcarska a reprezentanti dvou nevládních organizací, the Spere Project a International Council of Voluntary Agencies.

„Jsme moc rádi, že se tak velkému projektu, na němž participují představitelé většiny evropských zemí, můžeme účastnit. Máme příležitost pozorovat, jak je takový projekt koordinován a realizován. Projektu se účastní lidé nejen reprezentující odlišné země, ale mající i odlišné zkušenosti. Nejpodstatnější jsou však cíle a plánované výstupy tohoto projektu, k nimž patří: zmapovat potenciál humanitárního sektoru v Evropě, definovat nové dovednosti a kompetence požadované v humanitární akci, odpovědět na nové globální trendy v humanitární akci a formulovat kvalifikační rámec pro humanitární akci,“ řekla Žurnálu UP Agnieszka Zogata-Kusz z Katedry křesťanské sociální práce CMTF UP. Dodala, že tím hlavním výstupem projektu má být kvalifikační rámec pro humanitární akci. „Ten z právního hlediska nebude závazný pro vzdělavatele v humanitární oblasti. Nicméně snaha je taková, aby se, stejně jako Spere Project, který stanoví minimální standardy humanitární pomoci, stal jakýmsi metrem pro kvalitu, jímž se většina vzdělavatelů bude řídit. Ale i vedlejší výstupy, spojené s mapováním humanitárního sektoru a s trendy jsou důležité. Pomohou i nám s realizací našeho studijního oboru a se zárukou jeho kvality a aktualizace,“ sdělila A. Zogata-Kusz. Další setkání proběhne ve dnech 11.–12. září tohoto roku ve Varšavě, následující v Dublinu v březnu 2013 a konečně závěrečné setkání se uskuteční v květnu 2014 ve Vilnusu.

Ve spolupráci s A. Zogata-Kusz M. Hronová

E-Bezpečí řeší nové případy informační kriminality

Tým Centra prevence rizikové virtuální komunikace (PRVoK) PdF UP řešil za loňský rok celkem 130 případů spojených s kyberkriminalitou a rizikovým chováním uživatelů internetu, z nichž byla řada postoupena k dalšímu šetření partnerským organizacím a Policii ČR. Také v uplynulých dnech zahájil tým projektu E-Bezpečí ve spolupráci s oddělením hospodářské a informační kriminality Policie ČR Olomouc intenzivní šetření několika závažných případů, které jsou spojené se zneužitím osobních údajů na internetu.

Podle informací vedoucího týmu dr. Kamila Kopeckého se aktuální případy týkají zneužití intimních fotografií v internetové komunikaci spojeného s vydíráním.

Z aktuálního výzkumu realizovaného týmem E-Bezpečí v roce 2011 na vzorku 11 000 respondentů vychází, že vlastní sexuální materiály umístilo na internet v roce 2011 8,25 % dětí; 81,73 % respondentů pak sdílelo své intimní materiály na sociální síti Facebook. Vlastní sexuálně laděné materiály odeslalo jiným osobám 9,7 % dětí, přičemž častěji odesílaly tyto materiály dívky (54,37 %) než chlapci (45,63 %). Sexuálně sugestivní materiály odesílají jiným lidem děti starší 15 let (73,03 %), a to téměř 3x více než respondenti mladší 15 let (26,97 %).

Další informace spojené s rizikovými komunikacemi jevy naleznete na www.e-bezpecni.cz. Na stejných stránkách máte prostřednictvím online poradny možnost nahlásit případ. -prvok-

Fakulty mohou soutěžit v dárcovství krve

Vítěz získá notebook nebo vyhlídkový let

Transfuzní oddělení Fakultní nemocnice Olomouc ve spolupráci s Univerzitou Palackého vyhláší první ročník soutěže o nejlepší fakultu UP v bezpříspěvkovém dárcovství krve. Po akci „Daruj krev s rektorem“ jde o další ukázkou toho, že naše univerzita podporuje bezpříspěvkové dárcovství krve dlouhodobě.

Soutěž probíhá od 1. března do 31. října a zapojit se do ní mohou všichni vhodní dárčí z řad studentek a studentů osmi fakult UP. „Během tohoto období mohou studenti průběžně darovat krev na Transfuzním oddělení FNOL. Prvodárci bez předchozího objednání, ostatní po předchozím telefonickém objednání, přičemž v den darování každý student oznámí, ze které je fakulty.

„Z vítězné fakulty, přepočítáno koeficientem dle počtu studentů na fakultě, budou po skončení akce vylosováni tři studenti, kteří obdrží hodnotný dárek,“ přiblížila pravidla soutěže primářka Transfuzního oddělení MUDr. Dana Galuszková. Taktéž z každé „nevítězné“ fakulty bude vylosován jeden student, který obdrží dárek. Na výherce budou čekat například dva notebooky Sony VAIO, dárkový poukaz na večeri, sjezdové lyže značky Rossignol či tandemový paraglidinový let. Ve hře jsou také dárkové poukazy na vyhlídkové lety z letiště v Olomouci a ve Vyškově nebo slevové poukazy na nákup notebooků a zboží v prodejnách Gigasport.

Partnersy soutěže jsou Gigasport, Konvikt Restaurant, Letecká škola AC FLY, Acrobatis a T. S. Bohemia. Mediálním partnerem akce je Rádio Kiss Morava.

Ondřej Martínek

Lékařskou fakultu absoluuje...

Dokončení ze str. 4

v konkurenci obstát. Pokud by se zeptal mne, doporučil bych mu nejdříve nabýt praktické dovednosti u zkušeného kolegy, a potom jít svou cestou.

Jak vnímáte současné nastavení bezplatného systému vysokoškolského studia pro slovenské studenty, kteří pak odcházejí za praxí na Slovensko?

Lékařská fakulta UP přijímá studenty pro obor Zubní lékařství v českém jazyce a studenty pro obor Dentistry v anglickém jazyce. Výuka Dentistry probíhá druhým rokem s počtem osm studentů v každém ročníku. Studium Dentistry si studenti hradí v částce, která odpovídá nákladům. Nepředpokládáme, že absolventi oboru Dentistry v České republice zůstanou.

Celospolečenský požadavek pro studium oboru Zubního lékařství zní vychovat co nejvíce zubních lékařů pro potřeby České republiky. Počty slovenských studentů se na jednotlivých lékařských fakultách v naší republice liší. Na LF UP je přibližně dvacet procent studentů občany Slovenské republiky. Tito posluchači studují za stejných podmínek dotací na jednoho studenta jako čeští studenti. Patří mezi kvalitní studenty, po ukončení studia se však většinou vracejí domů na Slovensko. Počty zubních lékařů v České republice tak obvykle nenavýší, ale jestli je to možné označit jako odchod zubních lékařů do ciziny, nevím. Čeští absolventi Lékařské fakulty Univerzity Palackého v České republice obvykle zůstávají, jejich odchod do zahraničí je minimální.

Ptala se Milada Hronová
foto na straně 4 dole Imrich Veber

-placená inzercie-

Zvyšování manažerských kompetencí v oblasti řízení vysokých škol u vedoucích akademických pracovníků Univerzity Palackého v Olomouci reg.č. CZ.1.07/2.2.00/15.0329

Institut celoživotního vzdělávání Filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci je od 1.10.2010 hlavním řešitelem projektu „Zvyšování manažerských kompetencí v oblasti řízení vysokých škol u vedoucích akademických pracovníků Univerzity Palackého v Olomouci“, reg. č. CZ.1.07/2.2.00/15.0329.

Jak napovídá název, hlavním cílem tohoto projektu je zvyšování manažerských kompetencí, které vedoucí pracovníci UP potřebují pro zvládnutí změn odehrávajících se ve vysokoškolském systému i uvnitř univerzity. Svým zaměřením tak reflektuje projekt jeden z výstupů personálního a procesního auditu provedeného na UP v roce 2008, kterým bylo zjištění jistého deficitu v této oblasti.

Zvýšení manažerských kompetencí cílové skupiny vedoucích pracovníků má být dosaženo prostřednictvím modulového vzdělávacího programu Řízení vysoké školy, který byl připraven speciálně pro Univerzitu Palackého ve spolupráci s experty zabývajícími se výukou v programech MBA. Náplň kurzů je zaměřena na rozvoj manažerských dovedností v klíčových aspektech řízení a v řízení kritických prvků vysoké

školy, a to jak na teoretické tak i praktické úrovni. Celý vzdělávací program se skládá z 8 samostatných modulů, které pokrývají následující oblasti vysokoškolského managementu: 1. Tvorba strategie vysoké školy a její implementace. 2. Marketing vysoké školy. Kultura a image vysoké školy. 3. Aplikace modelu EFQM při řízení kvality na vysoké škole. 4. Řízení a rozvoj lidských zdrojů na vysoké škole. 5. Finanční řízení a controlling na vysoké škole. 6. Procesní a projektové řízení na vysoké škole. 7. Strategické řízení vysoké školy včetně nastavení systému rizik. 8. Inovace a řízení změn na vysoké škole.

Odborné moduly lze absolvovat jednotlivě nebo v jakékoli kombinaci podle zájmu a potřeb účastníků. Výuka i veškeré tištěné materiály jsou díky podpoře z fondů ESF a MŠMT účastníkům poskytovány zdarma. V současné době (říjen 2011–květen 2012) je realizován první cyklus vzdělávacího programu. Druhý cyklus je plánován na akademický rok 2012/13. Bližší informace o aktuálních tématech a termínech konání odborných modulů i možnost přihlášení získají zájemci o účast na stránkách projektu www.rizenivs.cz/.

Internet včera a dnes I.

„Dnešní připojení je milionkrát rychlejší než to před dvaceti lety,“ říká otec internetu u nás Jan Gruntorád

Neuplynuly ještě ani tři roky od sametové revoluce a Česko už se připojilo k revoluci technologické. Ve čtvrtek 13. března 1992 bylo tehdejší Československo oficiálně připojeno k Internetu. A už tehdy jsme drželi krok se světem. „Ve stejné době jako my se k Internetu připojil například Bílý dům,“ upozornil rektor ČVUT v Praze Václav Havlíček při slavnostním večeru, který se konal v polovině února při příležitosti oslav dvou desítek let „spojení Česka se světem“ právě v prostorách této vysoké školy. Tedy v místech, kde vše začalo. Není bez zajímavosti, že se večera zúčastnili také zástupci Centra výpočetní techniky UP v čele s jeho ředitelem RNDr. Františkem Zedníkem. Druhou vysokou školou u nás, která internet zavedla, byla totiž Univerzita Palackého.

Měsíční paušál za dvě stě tisíc

Jiří Gruntorád, ředitel sdružení CESNET a člověk, jehož jméno je s českým Internetem neodmyslitelně spjato, se nedávno pro MF Dnes vyjádřil k počátkům připojení k světové síti takto: „Tehdy, v roce 1989, to byla jen akademická síť mezi univerzitami, takže žádost o připojení každé nové vysoké školy musel schválit člověk v USA. Takhle to fungovalo až do roku 1996, kdy se internet zkomercionalizoval a otevřel všem“. Pro představu – tehdejší „server“ potřeboval sál o velikosti dvacet krát padesát metrů, obsluhovaly jej desítky lidí a odeslání e-mailu vyšlo na tisíce korun. „V roce 1992 nás měsíční připojení přišlo na 174 tisíc korun, přičemž průměrný plat se tehdy pohyboval kolem čtyř tisíc korun,“ podotkl Jan Gruntorád. Úplně první experimentální připojení ČVUT proběhlo s Univerzitou Jana Keplera v rakouském Linci na podzim roku 1991. Oficiálně pak bylo připojení Česka k internetu demonstrováno odborníkům až 13. února 1992. Rychlost tehdejšího připojení se přitom může dnešnímu člověku s internetem v mobilu zdát více než směšná. Kapacita

připojení totiž dosahovala 19,2 kilobitu za sekundu. Dnešní kapacita páteřní infrastruktury CESNET2 dosahuje rychlosti desítky gigabitů za vteřinu. Tedy milionkrát více. „Do konce roku 2013 bychom chtěli kapacitu páteřní sítě CESNET2 povýšit na 100 Gb/s a ve světě se dá už v roce 2015 očekávat pokročení hranice 1000 Gb/s, tedy jednoho terabitů za sekundu,“ nastínil budoucí vývoj v průběhu slavnostního večera na ČVUT Jan Gruntorád. A ještě jedno číslo: v roce 1992 odhady počtu uživatelů internetu mluvily o maximálně sedmi milionech, o osm let později překonal už počet uživatelů na celém světě hranici dvou miliard! V Česku je přitom uživatelů sítí šest milionů lidí.

Olomouc nesla pořadové číslo 2

Především díky emeritnímu rektorovi UP, profesorovi Josefu Jařabovi, a americké Mellonové nadaci byla Univerzita Palackého druhou univerzitou u nás, která se mohla pochlubit připojením k Internetu a vytvořením vlastní metropolitní sítě UPONET. Stalo se tak 25. června 1993 otevřením počítačového uzlu sítě Internet. O možnosti připojení UP se přitom mluvilo už od roku 1991, kdy vznikl projekt pro vytvoření celouniverzitní akademické sítě. V průběhu dalších měsíců dochází k instalaci sítě LAN na jednotlivých fakultách univerzity a v říjnu 1992 je UP přidělena její dnešní doména upol.cz.

Na sklonku roku 1992 pak univerzita získala povolení přístupu do americké části Internetu společně s dodávkou počítače IBM RS6000/930, který se stal „mozkem“ vznikající sítě. Na druhé straně sítě stálo dvě stě koncových stanic pro uživatele z řad akademiků, kteří pracovali s operačním systémem MS DOS, SYSTEM 6 či UNIX.

První webová stránka na světě se objevila teprve v roce 1992. Neinformovala o ničem jiném než o tom, co vlastně systém www představuje.

V březnu 1993 se naše univerzita konečně připojila k mezinárodním sítím prostřednictvím CESNETU, který představoval a představuje dosud páteřní síť propojující akademická města a vědeckovýzkumné instituce v České republice. Vše se přitom mohlo podařit především díky fondu dynamického rozvoje vysokých škol a výše zmíněné Mellonové nadaci, která projekt podpořila více než půl milionem dolarů, tedy necelými dvaceti miliony korun.

Základy metropolitní sítě UP byly postaveny. V dalších číslech vám přineseme svědectví tehdejších aktérů „technologické revoluce“ a pohled na další rozvoj internetu na UP až do současnosti. Ondřej Martinek

foto: www.muzeuminternetu.cz

Oficiální webová stránka Hl. města Prahy (r. 1996)

Sdružení CESNET (Czech Education and Scientific Network)

Bylo založeno vysokými školami a Akademií věd ČR. Sdružení se zabývá výzkumem a vývojem informačních a komunikačních technologií, buduje a rozvíjí Velkou infrastrukturu CESNET určenou pro výzkum a vzdělávání. Díky výzkumným aktivitám a dosaženým výsledkům sdružení CESNET reprezentuje Českou republiku v mezinárodních projektech, zejména v budování panevropské sítě GÉANT a gridových projektech (EGI.eu), a podílí se aktivně na jejich realizaci. Kromě jiného se zabývá využitím vysokorychlostních sítí pro sdílení multimediálních dat.

Z historie internetu v ČR

- 1992** oficiální připojení země k Internetu
- 1993** zahájen provoz páteřní republikové sítě CESNET
- 1995** konec monopolu společnosti Eurotel na veřejné datové služby, který znamená začátek liberalizace internetového trhu
- 1996** na českém Internetu se objevují první komerční vyhledávače včetně Seznamu
- 1998** vznik sdružení CZ.NIC spravujícího národní doménu
- 2000** sdružení CESNET prodává firmě Contactel svou komerční síť za 645 milionů korun a svou další činnost pojí výhradně s akademickými úkoly
- 2001** plná liberalizace telekomunikačního trhu v České republice, CESNET zprovozuje v národní výzkumné síti CESNET2 první gigabitové trasy a propojuje ji s panevropskou gigabitovou sítí GÉANT
- 2003** na trhu se objevují první nabídky komerčních poskytovatelů na připojení technologií ADSL (Asymmetric Digital Subscriber Line)
- 2005** mobilní operátoři zavádějí služby na sítích třetí generace, které umožňují takřka plnohodnotné využívání Internetu v mobilních telefonech
- 2006** společnost Telefónica O2 spouští první televizní vysílání přes Internet v České republice
- 2008** sdružení CESNET posiluje páteřní síť CESNET2 o nejužší směřovač na světě Cisco CRS-1
- 2011** v síti CESNET2 probíhají úspěšné testy 100 Gb/s přenosů; na konci roku má český Internet podle měření projektu NetMonitor přes 6 milionů uživatelů

Stav 2012: Věda kontra cukrovka

Reportáž z 5. konference Pokročilé technologie a postupy v léčbě diabetu (Advanced technologies and treatments for diabetes), Barcelona 8.–11. února 2012

Zatímco teploty na Moravě atakovaly – 20 stupňů Celsia a život zamrzal, ve španělské Barceloně vál větrík od moře a sluníčko se opíralo do palem, opuncí a dozrávajících mandarinek. Zahrádky kaváren vylepšené ohřívadly ale zely prázdnotou a pouliční malíři na Ramble byli bez zákazníků. Katalánci, po uši zachumlaní do šál a límců bund, se nám omlouvali za tu „ukrutnou zimu“ (+8 stupňů Celsia).

Bezmála tisíc sedm set účastníků 5. mezinárodní konference ATTD se sem sjelo z celého světa, aby si ve městě navždy spojeném s Kolumbovými objevy vyslechlo přední výzkumné týmy a vyměnilo si nové poznatky a zkušenosti s moderní léčbou diabetu mellitu.

Prestižní firmy vystavovaly podkožní čidla glukózy – senzory schopné on line odečítat hladinu cukru ve tkáni. Těchto výrobků je k dispozici na trhu více druhů a stále se precizují. Na jejich místo se už ale derou uživatelsky příjemnější varianty – náramky, které umí glykemii číst přes kůži. V přesnosti pomalu dotahují své invazivní předchůdce, takže příští rok – kdo ví? Pro nemocniční intenzivní péči se zase vyvíjejí katetry s čidly odečítajícími glykemii přímo z krevní plazmy.

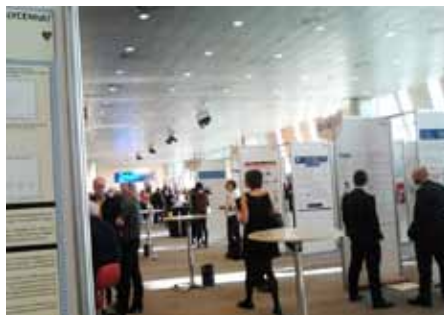
Senzor glukózy spojený s inzulínovou pumpou, to už je taková malá „uzavřená smyčka“ neboli glukostat, schopný docela slušně pohlídat v noci pacientovu glykemii. Aby však uzavřená smyčka fungovala i přes den, když se člověk hýbe a jí, to je už složitější. Na řadu přichází informatika, vzorečky, aproximace energetické bilance různých směsí jídla... Není to snadné, ale první výsledky jsou tu a do čeho se lidstvo jednou pustilo, to se poddá. Výstupy z monitorovacího zařízení mohou být mobilní datovou sítí přenášeny nejen do smartphonu pacienta, ale také on – line ošetřujícím lékařům.

Odlíšnou, sofistikovanou cestou kráčí biotechnologie, snažící se vnutit zakázku na výrobu inzulínu jiným buňkám, než jsou nefunkční beta buňky slinivky. Na pokusném zvířeti se to už povedlo.

Po celém světě se snaží týmy vědců zvrátit osud dětí a mladistvých, postižených diabetem 1. typu. Jsou prezentovány různé strategie ovliv-

nění imunitního systému, který u této choroby omylem ničí vlastní beta buňky. Prozatím se povedlo alespoň oddálit vznik plné závislosti na inzulínu.

Měli jsme možnost předložit výsledky našeho vlastního výzkumu. Práce doc. MUDr. Rudolfa Chlupa, CSc., se týkala klinického srovnání tří

V kuloárech konference Advanced technologies and treatments for diabetes

Nábřeží v Barceloně

typů glukometrů, má práce zase predikce operační dekompenzace pacientů s diabetem (s využitím kontinuálního monitoringu glykemie). Vrátili jsme se nejen inspirování pro další výzkum, ale také bohatší o optimismus, že jsme v poznání i v léčbě této nesnadné a čím dál častější civilizací choroby zase o hodný kus dál.

Text a foto MUDr. Iveta Poljaková
Ústav fyziologie LF UP

Dokončení ze str. 1

Na univerzitu přišlo téměř...

u dvou žádostí FZV, které by měly být projednávány na dubnovém zasedání Akreditační komise, bude možné zhruba od poloviny dubna podávat přihlášky na další navazující magisterské obory, a to na obor Ošetrovatelská péče v pediatrii, pro který žádáme o udělení akreditace, a obor Management zdravotnictví, pro něhož je nutné akreditaci prodloužit," informovala Alena Cholinská ze studijního oddělení FZV UP.

Přihlášky je stále možné posílat také na Cyrilometodějskou teologickou fakultu. Termíny pro podání přihlášek a seznam oborů je k dispozici na www.zurnal.upol.cz.

Pozici nejžádanějšího oboru si udržel obor Právo, realizovaný Právnickou fakultou UP – zájemců o jeho studium je více než dva tisíce. Mezi velmi atraktivní obory se počítají oba obory nabízené Lékařskou fakultou UP – Všeobecné lékařství a Zubní lékařství. Tradičně velký zájem projevil uchazeči také o Psychologii na Filozofické fakultě UP. Ta také v září tohoto roku přivítá první studenty nově otevřeného oboru Japonská filologie, a to jak v bakalářském, tak navazujícím magisterském programu. „Na základě dlouho-

dobého, neustále se zvyšujícího zájmu studovat japonskou filologii samostatně bez nezbytné kombinace s jiným oborem byla Akreditační komisi ČR předložena žádost o rozšíření akreditace o jednooborové studium," prozradila Mgr. Sylva Martinásková z Katedry asijských studií FF.

Lenka Skácelíková

Počet přihlášek na jednotlivé fakulty	
fakulta	celkem
Cyrilometodějská teologická fakulta	739
Lékařská fakulta	3 258
Filozofická fakulta	8 436
Přírodovědecká fakulta	3 879
Pedagogická fakulta	10 065
Fakulta tělesné kultury	2 172
Právnická fakulta	2 795
Fakulta zdravotnických věd	1 487
UP celkem	32 831

Další informace najdete na www.zurnal.upol.cz

Oznámení + Pozvánky

Právnická fakulta UP v Olomouci pořádá odborný seminář

Rodinné právo v novém občanském zákoníku – pro advokáty

6. dubna od 9:30 do 15:15 hodin
v budově A – sál rotunda

Přednášející: prof. Milana Hrušáková, CSc., děkanka Právnické fakulty UP, profesorka Katedry občanského práva a pracovního práva, která se podílela na přípravě nového občanského zákoníku. Další informace a přihláška jsou k dispozici na <http://cdv.upol.cz> (záložka odborné semináře).

Vědecká knihovna v Olomouci srdečně zve na přednášku

Mgr. Jan Slavotínek, Ph.D.: Bezručovo autorství

Krucialní otázka Slezských písní ještě i po stu letech?

středa 21. března, 17.00 hod.

Vědecká knihovna v Olomouci, zasedací sál

V rámci interdisciplinárního cyklu **Aktuální otázky médií, kultury a komunikace** proběhne přednáška **PhDr. Michaely Fišerové, Ph.D.**

Obraz a moc. Problém diskursivních očekávání

21. března, Katedra žurnalistiky FF UP
(učebna 3), od 15 hod.,

Olomoucký Jeden svět se blíží

Již čtrnáctý ročník lidskoprávního festivalu Jeden svět proběhne v průběhu března v několika desítkách měst České republiky. Tradičně mezi nimi nebude chybět ani Olomouc, která festival hostí od 19. do 28. března 2012. Nad olomouckou zastávkou festivalu převzal tradičně záštitu také rektor UP prof. Miroslav Mašláň.

Hlavním tématy letošního ročníku jsou především aktuální a naléhavé problémy současného světa. Součástí festivalu jsou také projekce v rámci vzdělávacího programu Jeden svět na školách či promítání v mateřských centrech. Projekce filmů budou ve dnech 20.–25. března soustředěny do kina Metropol, vyjma 22. března, kdy se uskuteční komentované promítání non-comm spotů v Divadle Tramtárie. Od 26. března se program přesune do Divadla hudby, kde budou probíhat komponované večery v podobě projekcí filmů s následnými debaty.

Více o festivalu v Olomouci na www.jedensvet.cz/2012/olomouc.

Studenti 3. ročníku Katedry rekreologie FTK pořádají

Rekreflám 2012 Cirkus bude aneb V manéži nesněží!

24. března ve 20 hod.

Korunní pevnůstka v Olomouci

Další informace na www.rekreflám.cz.

Studenti APA a ATV a Katedra aplikovaných pohybových aktivit FTK zvou na

Karneval APA 2012

Pátý ročník s podtitulem „Roztančíme celý svět aneb Cesta kolem světa za jednu noc“.

30. března od 20 hod. v RCO Olomouc

Oprava a omluva

V minulém čísle Zurnálu UP (č. 17/21, 2, března) bylo v textu „Blahopřejeme“ na str. 9 chybně uvedeno jméno přednosty III. Interní kliniky LF UP prof. Vladimíra Ščudly, CSc. Za chybu vzniklou při přepisu se omlouváme. Redakce

„Založení ILSA v Olomouci byl skok do neznáma. Naštěstí s úspěšným přistáním,“ říká předseda nové studentské organizace Vuk Đukič

V posledních vydáních Žurnálu UP jsme se věnovali několika studentským organizacím při UP a jejich činnosti. Teprve nedlouhou historii má za sebou studentská organizace ILSA Chapter Olomouc, která působí při olomouckých právech. „Na rozdíl od jiných studentských spolků se činnost ILSA Chapter zaměřuje výhradně na prohloubení praktických znalostí studentů a organizaci národních a mezinárodních soutěží. Jedná se rovněž o jedinou „pobočku“ této mezinárodní organizace v Česku,“ přibližuje pozadí iniciativy Vuk Đukič, prezident ILSA Chapter Olomouc.

Jaké byly počátky olomoucké pobočky ILSA Chapter?

Počátky ILSA Chapter Olomouc by se daly nazvat jako rušné. V České republice se v tuto chvíli jedná o zcela jedinečnou studentskou organizaci, která působí pouze na olomoucké Právnické fakultě. Dalo by se říci, že to byl jakýsi skok do neznáma, avšak s úspěšným přistáním. Studenti práv na UP se již dlouhodobě účastní rozličných moot-courts – simulovaných soudních jednání – v oboru mezinárodního práva. Směle si je dovolím označit za tradiční účastníky takovýchto akcí. Prvotní nápad na zřízení ILSA Chapter Olomouc vzešel především z kateder mezinárodního práva soukromého a veřejného, a to z podnětu JUDr. Miluše Hrnčeričkové a pana doktora Pavla Bureše. Touto cestou bych jím rád poděkoval za jejich neutuchající entuziasmus, chuť neustále Chapter podporovat a pomáhat jeho členům s přípravou akcí, na kterých se ILSA Chapter podílí.

Co vás tedy vedlo k založení Chapteru?

ILSA Chapter byl založen především, aby spojival studenty, kteří se účastní soutěží v mezinárodním právu. Aby měli místo, kde si mohou vyměňovat své poznatky i zkušenosti jak absolventi PF UP, kteří se soutěží účastnili, tak i ti, kteří se jich v budoucnu chtějí účastnit či se jich právě účastní. Po čase se působnost organizace rozšířila i na ty, kteří

se zajímají o toto fascinující právní odvětví, a to především formou round tables a aktivního členství. Vedení fakulty zastává velice pozitivní postoj k nově vznikajícím studentským organizacím. Děkanka prof. Milana Hrušáková, které patří také velké poděkování za pomoc při zakládání ILSA Chapter, se již dlouhodobě snaží o širší zapojení studentů do činnosti fakulty. Domnívám se, že členství ve studentských organizacích je jednou z možných variant, jak škole vypomoci, potažmo vyjádřit svůj názor. Dovolím si tvrdit, že ILSA Chapter má pevnou podporu vedení fakulty a také jednoho z jejích

Studenti mohou soutěžit v hodu vlaštovkou

Studenti českých univerzit se letos opět účastní světového šampionátu v hodu vlaštovkou Red Bull Paper Wings. Celosvětová série, které se účastní studenti z více než 85 zemí startuje regionálními kvalifikacemi v deseti českých univerzitních městech. Olomouc se stane **21. března** jedním z nich, kdy se v prostorách Uměleckého centra UP uskuteční od 19 hodin kvalifikační závod. Více na www.redbull.cz/paperwings

nových projektů „Law in English“, pod kterým je činnost ILSA Chapter na naší fakultě zastřešena.

Při Právnické fakultě působí rovněž studentská organizace ELSA. Spolupracujete s ní? V čem se liší vaše činnost?

To je dobrá otázka. Krátce po našem vzniku se vyrojila spousta fám tvrdících, že ILSA půjde ELSA tzv. po krku. Znovu bych rád zopakoval, že tomu tak není. S ELSA udržujeme přátelské a vřelé vztahy. Již jsme spolupracovali na přípravě jednoho round-table s místopředsedkyní vlády Karolínou Peake a zcela jistě budou následovat další. V nejbližší době chystáme i společnou schůzi, na které probereme případné další akce, jejichž organizací bychom společně zajišťovali. Snažíme se především, aby na naší fakultě panovala pohoda a spolupráce mezi organizacemi. Domníváme se, že je to ten nejlepší způsob, jak může fakulta prosperovat z naší činnosti.

Hlavním rozdílem mezi těmito dvěma organizacemi by mohli studenti spatřovat v tom, že ILSA je více studijně zaměřená a věnuje se pouze odvětví práva mezinárodního, částečně bychom se chtěli v budoucnu zaměřit i na právo evropské. Oproti nám je ELSA organizací s širším pokrytím. Další rozdíl lze spatřovat v tom, že jedním z hlavních cílů ELSA je zlepšit spolupráci mezi Evropany (evropskými studenty). Na druhou stranu ILSA je organizací, která spojuje jak studenty, akademiky, tak i např. právníky z celého světa se zájmem o mezinárodní právo a snaží se navodit určitou míru spolupráce mezi nimi.

Co může nabídnout studentovi Právnické fakulty členství v organizaci?

ILSA Chapter Olomouc poskytuje zázemí studentům, kteří se chtějí podílet na soutěžích v mezinárodním právu, především Jessup Moot Court Competition a Vis Moot Competition. V nejbližší době budeme projednávat i naši participaci také na soutěži z oblasti evropského práva. Dále je zde možnost aktivní účasti při organizaci a realizaci round-tables a dalších akcí. Studenti mohou profitovat také z toho, že členy naší organizace nejsou pouze studenti, ale také někteří vyučující a absolventi, se kterými se mohou scházet při různých příležitostech, kdy nepanuje zcela striktní hierarchie vyučující–student. Při takových akcích vládne uvolněnější atmosféra, a tedy i tento vztah dostává nový rozměr.

Jednou z činností ILSA Chapter Olomouc je organizace tzv. round tables. O co přesně se jedná?

Round-table si může „nezasvěcenec“ (smích) představit jako komorní přednášku. Chapter pozve určitou kapacitu z oboru mezinárodního práva, zajistí prostory, kde se akce uskuteční, potažmo další náležitosti jako občerstvení atd. Komunikaci a organizaci těchto akcí má na starost vždy více-

Vuk Đukič (21) je studentem druhého ročníku oboru Právo a právní věda a také historicky prvním prezidentem ILSA Chapter Olomouc. V letech 2011–2012 reprezentoval univerzitu v Jessup Moot Court Competition. O rok dříve si připsal první úspěch, když se umístil na druhém místě v Moot Courtu z Římského práva, který se uskutečnil na naší Právnické fakultě.

-prezident pro round-table. Průběh akce se skládá ze dvou částí. Host první představí v krátké prezentaci svou činnost či dotyčné téma, vždy se jedná zhruba o 20–40 minutovou přednášku. Následně je dán prostor dotazům studentů, diskuzi a případné konfrontaci názorů s hostem. Domníváme se, že tímto postupem lze docílit sblížení s hostem, a tím navázat bouřlivější diskuzi, než je tomu při klasických přednáškách. Hlavním záměrem round-table je tedy především inovativní cestou předat studentům nové znalosti a poznatky.

Naposledy proběhla soutěž Jessup Moot Court v Olomouci v únoru. V sekci mluvicích sice zvítězil olomoucký speaker, ale z celkového vítězství se radoval tým MU v Brně. V čem by se měli olomoučtí zlepšit pro příště?

Bohužel i přes velice kvalitní výkon olomouckých speakers a excelentní výkon Tomáše Brožka se nepovedlo olomouckému týmu postoupit do mezinárodního kola. Je velice těžké soudit, co bylo tím důvodem, kvůli kterému olomoucký tým nepostoupil. Přirovnal bych to k hledání jehly v kupce sena, v těchto soutěžích rozhodují i ty nejmenší detaily, jež by nezasvěcený nepovažoval za důležité. Osobně se domnívám, že v případě olomouckého týmu bylo jejich vystoupení v ústních kolech mnohem přesvědčivější než to v písemných. Pro příští roky bude důležité se ještě více zaměřit na písemné vypracování zadaného případu, a tím získat tak důležité body, které našemu týmu na závěr chyběly. Tento rok to byl opravdu tvrdý souboj o první místo mezi studenty MU Brno a UP Olomouc, což dokazuje i těsný konečný výsledek. Doufám, že se do příštího ročníku této soutěže přihlásí více studentů, kteří budou ochotni strávit svůj volný čas za účelem reprezentace naší fakulty a podaří se nám konečně dosáhnout kýženého prvního místa a postupu do mezinárodního kola.

Ondřej Martínek
foto archiv ILSA Chapter Olomouc
(Celý rozhovor najdete na www.zurnal.upol.cz)

Do uzávěrky

18. ročníku veřejné Literární soutěže pro studenty UP zbývají pouhé dva týdny!

Již pouze do **31. března** můžete zasílat soutěžní práce v oborech poezie, próza a drama do veřejné literární soutěže pro studenty UP, kterou vyhlásil rektor UP ve snaze povzbudit literární tvorbu studentů a umožnit tvůrcům dialog s posuzovateli jejich práce. Za nejlepší práce budou uděleny ceny, a to 1. cena 2 000 Kč, 2. cena 1 500 Kč, 3. cena 1 000 Kč. Výsledky budou vyhlášeny v květnu 2012 a zveřejněny v Žurnále UP.

Soutěžní příspěvky ve třech kopiích zasílejte na adresu
Sekretariát rektora Univerzity Palackého, Křížkovského 8, 771 47 Olomouc.
Podrobné informace o podmínkách soutěže naleznete na www.zurnal.upol.cz

Co by každý měl vědět o autorském právu ...

Na univerzitním prostředí je skvělé, že ke každému tématu najdete někoho, kdo tomu rozumí, ať už se jedná o cokoli. Na nástěnce v menze mě upoutala přednáška pana prof. Telce z Právnické fakulty, která slibovala objasnit zákulisí autorského práva, a zvláště pak všechno ohledně v poslední době tolik diskutované dohody ACTA. O své dojmy a postřehy bych se rád podělil s akademickou veřejností. Nečiním si sebelepší nárok na přesnost, protože právníká terminologie mi mnoho neříká a také věřím, že mě pan kolega prof. Telc určitě poopraví a uvede věci na pravou míru.

Přednášková aula byla dost zaplněná, sebekriticky si nedovedu představit, že bych na svou kvantovou teorii přilákal tolik zájemců bez ohledu na pohlaví a věk. Přednáška byla vtipná, studenti reagovali na žerty o tom, jak se pirátí všeho druhu mylí, jak prezidentská kandidáta téma dohody ACTA využívají, a jak je veřejnost zbytečně matená, když se v podstatě o nic mimořádného ani nejedná, a jak bylo rozumné, že dohoda ACTA byla podepsána v jistém stupni utajení. Proto jsem využil první možné příležitosti a zapojil se do diskuze. Můj dotaz byl jednoduchý: Jak je možné, že podle současného autorského práva se odvádí poplatky za paměťová média všeho druhu, a pokud to tedy platíme, co si tím vlastně platíme? Odpověď mi trochu vyrazila dech. Pokusím se ji parafrázovat tak, jak jsem ji pochopil já. Umělecké svazy zaregistrovaly, že jim dramaticky klesají příjmy z prodeje hudebních nosičů, a tak, aby nebyly škodné, byl přijat tento zákon. Půvabná byla i další část odpovědi. Odpověď platí dovozci a prodejci a vůbec není možné tvrdit, že to zaplatí zákazník. Pokud prodejce kopírek má třeba hospodu, může autorské poplatky dotovat třeba odtamtud. A vůbec se jedná o zanedbatelné částky v řádu desítek korun či stokrát, a není žádný důvod se znepokojovat. Argument, že si někdo něco v zákulisí zaloboval a naši poslanci s kvalitním právníkům vzděláním z Plzně mu to schválili, nepovažoval přednášející za relevantní a ani posluchači se nijak neznepokojovali. Protínávrh, proč se stejné řešení nepoužilo například ve prospěch fyziků jako platba poplatku za kWh odebraného elektrického proudu, chemiků jako platby za litr benzínu nebo matematiků jako odvod za Mb informace, zůstal bez odpovědi. V další diskusi pan profesor připustil, že se tak trochu zvažují podobné platby za vysokorychlostní internet (!), popřípadě že by mohly dotace jít přímo ze státního rozpočtu (!!), kdyby na tom nebyl tak špatně. Stahovat z internetu se vlastně může, pokud je to pro osobní potřebu, ale na druhé straně se to vlastně

nesmí, pokud data sdílíte, protože tak vlastně bez licence a povolení nekale konkuruje společností typu Warner Bros ... Můj argument, proč omezovat a zpoplatňovat něco, co se stejně zkontroluje nedá, jako např. stahování dat, byl označen za komunistus, kde by bylo všechno pro všechny zadarmo, což jak víme, nejde ... Pokud by se ale na uměleckou tvorbu pohlíželo jako na vědeckou činnost a její výsledky, hodně problémů by odpadlo. Pokud chcete ve vědě něco vytvořit, najdete si na to zdroje a prostředky (ve vědě jsou to granty nebo je to činnost podporovaná právě univerzitou) a když něco vznikne, mají k takové informaci přístup všichni. Samozřejmě by se někteří umělci asi neuzavřeli nebo by jim klesl příjem, ale za zkoušku by to stálo. Konec konců, kdo to nebude chtít dělat, ten si najde něco lepšího. A pokud máte svého umělce rád, nikdo vám nebude bránit přispět mu na jeho činnost. Na současném způsobu „financování“ autorských poplatků je znepokojující právě způsob, jakým jsou vybírány. Pokud každý jednotlivec bude zatížen řekněme částkou 100 Kč, budete tomu věnovat právě takovou pozornost. Ten, kdo ale všechno inkasuje, řekněme od milionu lidí, už bude zainteresován částkou 100 milionů, a to je rozdíl. Jinými slovy – je podstatně jednodušší vybrat od hodně lidí malou částku než připravit jednoho o hodně. V tomto systému je samozřejmě jedinec zainteresovaný právě tou stokrát větší částkou bez šancí, ale od toho by tu měl být stát, aby nic takového nepřipustil. Ale to je jen čirá utopie, protože současný stav vybírání podivných poplatků různého druhu, včetně těch autorských, je z hlediska přírodovědce hodně stabilní, protože je udržován dohromady právě energií odpovídající již zmíněným 100 mega. Ty jsou použity na udržování pyramidy a výběr dalších peněz. A to všichni naši právní odborníci vědí, a proto hájí stranu, která ty peníze má. Nápad platit např. za elektrický proud Jednotě českých a slovenských matematiků a fyziků by určitě přinesl ještě víc peněz, ale je natolik absurdní, že to asi neprojde. Pak by se navíc oprávněně přihlásily další obory a konec konců, systém tvořený jenom parazity by dlouho nepřežil.

Shrnuto na závěr jsem rád, že jsem se besedy zúčastnil a uvědomil si hned několik věcí. Pokud nechcete, aby vás někdo obral o vaše peníze se sebevznešenějšími důvody, musíte se umět bránit. Jestliže nemáte stejné finanční prostředky jako protistrana, musíte být prostě kreativnější. Bude zajímavé sledovat, jaký bude další osud dohody ACTA.

Prof. Zdeněk Hradil, Katedra optiky PíF UP

Knihovna Univerzity Palackého vyhlásila
výtvarnou soutěž

Knihy ve zkratce

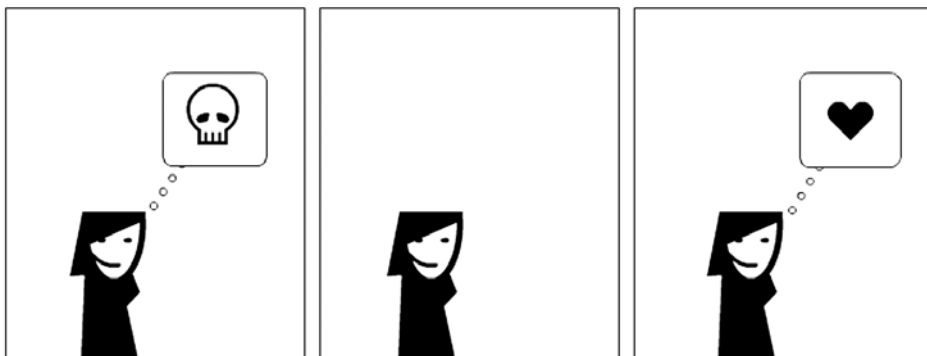
Je možné zpracovat děj celé knihy do krátkého komiksu?

Staňte se tvůrci stripů a vyhraje hodnotnou cenu!

Uzávěrka je stanovena na 31. březen 2012.

Soutěže se mohou zúčastnit studenti a zaměstnanci UP.

Podrobné informace viz www.komiks.jdem.cz.

Paolo Coelho: Veronika se rozhodla zemřít (autor Jindřich Juráš)

Únorová produkce

Pedagogická fakulta

Grecmanová, H. (ed.): *E-Pedagogium IV/2011*. 126 s. Nepronějné

Říhová, A., Vitásková, K.: *Logopedická intervence u osob s poruchou autistického centra*. 1. vyd., 126 s. Nepronějné

Vodičková, M. (ed.): *Dramatické aktivity jako prevence sociálně patologických jevů*. 1. vyd., 92 s. Nepronějné

Potměšil, M. (ed.): *Sborník příspěvků z XII. Mezinárodní konference k problematice osob se specifickými potřebami*. Vydáno na CD. Nepronějné

Filozofická fakulta

Uher, D. (ed.): *Dálný východ*. Roč. 1, č. 1, 2011. 126 s. 127 Kč

Kořenský J. (ed.): *Czech and Slovak Linguistic Review. I/2011*. 98 s.

Vtípil, Z., Šucha, M., Kolařík, M.: *Manuál odborných a diplomových praxí pro studenty v kombinované formě studia psychologie*. Vydáno na CD. Nepronějné

Smékalová, E.: *Sociální služby – Úvod do tématu pro studenty psychologie*. 1. vyd., 64 s. Nepronějné

Plzákova, A.: *Úvod do psychoanalytických teorií*. 1. vyd., 140 s. Nepronějné

Popelka, J.: *Penologie*. 1. vyd., 96 s. Nepronějné

Pechová, O.: *Psychologie agrese a destruktivity*. 1. vyd., 24 s. Nepronějné

Bendová, K., Dolejš, M., Charvát, M., Kolařík, M., Pechová, O., Sobotková, I., Šucha, M., Vtípil, Z.: *Manuál pro psaní diplomových prací na katedře psychologie FF UP v Olomouci*. 1. vyd., 66 s. Nepronějné

Cyrilometodějská teologická fakulta

Bugel, W. a kol.: *Liturgická a ekleziální pluralita na území Československa v první polovině 20. století*. 1. vyd., 220 s. 200 Kč

Krumpolc, E.: *Po stopách české fundamentální teologie v období 1800 – 2010*. 1. vyd., 324 s. 240 Kč

Hušek, V. (ed.): *ACTA Theologica Olomucensia*. Vol. 12/2011. 84 s. 291 Kč

Fakulta tělesné kultury

Vyskočilová, A., Ješina, O. (eds.): *Integrace – Jiná cesta VI*. 1. vyd., 78 s. Nepronějné

Chmelík, F. (ed.): *Gymnica*. Vol. 41, No. 2. 72 s., 221 Kč

Válková, H., Bartoňová, R., Ahmetaševič, A.: *Manuál pro hodnocení inkluzivních vyučovacích jednotek tělesné výchovy*. 1. vyd., 40 s. Nepronějné

Ješina, O. (ed.): *Sportovní a soutěživé hry pro školní tělesnou výchovu u žákem s tělesným postižením*. Vydáno na CD. Nepronějné

Lékařská fakulta

Ulrichová, J. (ed.): *Biomedical Papers*. Vol. 155, No. 4/2011. 112 s. Nepronějné

Hrabálek, L.: *Chirurgická léčba poranění hrudní a blederní páteře*. 1. vyd., 98 s. 160 Kč

Přírodovědecká fakulta

Dobešová, Z., Peňáz, T. a kol.: *Inteligentní systémy v tematické kartografii*. 1. vyd., 144 s. 120 Kč

Popa, I., Novotná, R.: *Základy NMR spektroskopie*. 1. vyd., 96 s. 215 Kč

Fakulta zdravotnických věd

Vránová, V.: *Porodní asistence I*. 1. vyd., 120 s. 205 Kč.

Ostatní

Zháněl, J.: *Sborník ze symposia Prostějov 2011*. Vydáno na CD. Nepronějné

Šimíčková-Čížková, J.: *Poznání duševního života člověka*. 4. dopl. vyd., 128 s. 125 Kč -věch-

Kampaň LABESTRA se konala i v Olomouci

V měsíci únoru se zapojilo Centrum výzkumu zdravého životního stylu s Katedrou primární pedagogiky a studenty bakalářského, navazujícího magisterského i doktorského studia PdF UP do sbírkové kampaně LABESTRA (Láska beze strachu). Univerzita Palackého byla jedinou zapojenou vysokou školou z celé ČR.

Kampaň Labestra je organizovaná Společností pro plánování rodiny a sexuální výchovu, sbírka Labestra je osvědčena Magistrátem hlavního města Prahy pro území celé České republiky.

Částka získaná prodejem valentýnských přáníček v Olomouci činila 3 880 Kč. Finance budou využity společně s výtěžkem z kampaně z dalších regionů na provoz elektronického poradenství, pořádání zajímavých seminářů pro mladé lidi i pro jednotlivé školy při vzdělávání v oblasti partnerských vztahů a zodpovědného rodičovství. Vzdělávací materiály budou volně dostupné na www.planovanirodiny.cz, kde můžete nalézt i materiály z minulých ročníků, které se věnovaly antikoncepci a vybraným oblastem reprodukčního zdraví.

Pedagogická fakulta využije část prostředků k realizaci „Dne zdraví“ na PdF UP, který se bude konat 3. dubna 2012 v prostorách hlavní budovy. Bude tematicky zaměřen na ochranu reprodukčního zdraví. Termín konání akce je symbolický, neboť 7. dubna je Světový den zdraví a zároveň toto datum patří mezi významné dny – Den vzdělanosti. *Mgr. Michaela Hřivňová, Ph.D.*
foto archiv autorky

Psali jsme před deseti lety

Březen 2002

Vybíráme z Žurnálu č. 22 a 23, ročník 11

■ *Ve středu 13. 3. proběhlo tradiční setkání studentů s rektorkou UP prof. J. Mačákovou. Hojně zastoupení měli studenti Lékařské fakulty UP, převážně posluchači 3. a 4. ročníku, kteří rektorce nastínil problém týkající se tzv. prerekvizit.*

■ *Na letošním knižním festivalu LIBRI 2002 se představil také časopis (pro literaturu, filozofii a jiné) Aluze, vydávaný ve spolupráci studentů a pedagogů Katedry bohemistiky FF UP.*

■ *T. Wagnerová, studentka FTK UP, byla ve čtvrtek 14. 3. vyhlášena nejlepší sportovkyní Olomouckého kraje pro rok 2001 v kategorii tělesně postižených sportovců.*

■ *Německo stejně jako řada dalších evropských zemí přistoupilo k procesu zrušení habilitací. V současné době již více než polovina evropských zemí habilitační řízení zrušila.*

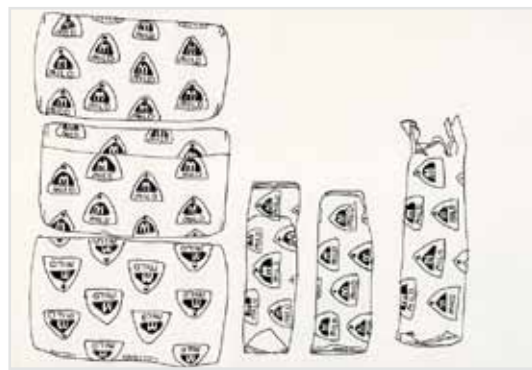
■ *Bohatou a slavnou historii někdejšího olomouckého společenského centra, Národního domu, dnes již téměř nic nepřipomíná. Cestou z Horního náměstí od sloupů Nejsvětější Trojice jste donedávna mohli vidět velkými písmeny VYPRODEJ polepená čtyři okna bývalé kavárny. Připravila -mav-*

Diplomky z výtvarky

Se studijními výsledky několikaleté práce posluchačů Katedry výtvarné výchovy PdF UP se poprvé mohla veřejnost seznámit v rámci výstavy. Přesto, že instalace bakalářských a magisterských diplomových prací, obhájených v roce 2011, skončila v Uměleckém centru UP v posledním zářijovém dni 2011, Žurnál UP opět přichází s jejich prezentací. Přesněji řečeno: přichází s výběrem z těchto výtečných děl. V několika vydaných univerzitních periodikách se totiž chystá nabídnout části z těchto obhájených prací a otevřít tak možnost zhlédnout některá díla podruhé. Při výběru se redakce řídila z velké části i tiskovými možnostmi univerzitního listu, a tak je zcela jisté, že některé práce právě s tímto odůvodněním publikovány být nemohou. Krátké anotace k vybraným pracím napsala Mgr. Tereza Hrubá, studentka doktorského studijního programu Výtvarná výchova (teorie výtvarné pedagogiky a výtvarné tvorby) PdF UP.

Vnitřní prostor

*Autorka diplomové práce Monika Beková se konfrontuje a pomocí kreseb vnitřně vyrovnává s fenoménem sběračství ve své rodině. V teoretické části své práce hledá jeho kulturně historická východiska. Žije s rodiči a v jejich panelákovém bytě hledá, mapuje svůj prostor, vytváří veřejnou mapu pokoje, systematizuje uchovávané předměty. Ve starém rodinném domě objevuje vzpomínky na dědečka. Nachází a popisuje sbírky svých rodičů a babičky, vynáší je na světlo. Postupně tak vznikají vnitřní portréty tří blízkých osob skrze předměty, které si portretovaní uchovávají. Volí kresbu jako rychlý způsob záznamu podobně, jako se jí rychle a nečekaně k jednotlivým předmětům vyjevují vzpomínky. Téma rodiny je pro autorku nosné, věnovala se mu už ve své bakalářské práci. Kresby doprovází instalaci nastřádaných objektů. Sama dodává: „Jednotlivé předměty sbírání vytahují na povrch, zaměřují se na jejich estetický potenciál a jako silný prvek hodnotím emoční vazbu, kterou člověk pociťuje k danému předmětu. Přemýšlím o tom, proč si tento předmět dotýčný schovává, jaký příběh se k němu váže.“ Cyklus zahrnuje 180 kreseb černým centropenem na kartonu formátu 210 x 297 mm. *Mgr. Tereza Hrubá**

Magisterská diplomová práce Bc. Moniky Bekové. Vedoucí práce Mgr. et MgA. Jan Krtička.

Odborníci z FTK představili...

jích ČR. Dotazníky vyplnilo 5 686 respondentů – děti mezi 11 a 15ti lety.

„Hlavním smyslem studie je dlouhodobě poskytovat vědecky podložená data pro politické rozhodování v oblasti životního stylu a zdraví například pro ministerstva zdravotnictví a školství, ale i širší odbornou veřejnost a odborníky v praxi. Řada dat přitom nevyznívá pro české školáky a jejich zdraví příliš příznivě. Děti se s rostoucím věkem stále méně pohybují, přestávají sportovat a tráví stále více času u televize a počítače. Také klesá konzumace zeleniny a ovoce, nárůst naopak pozorujeme u nezdravých potravin. Důsledky takového chování můžeme pozorovat již dnes. Česká republika je jednou ze zemí se značně vysokým výskytem nadváhy a obezity,“ uvedl hlavní řešitel studie za ČR Mgr. Michal Kalman, z Institutu aktivního životního stylu FTK.

„Věříme, že se publikace stane cenným zdrojem poznatků a inspirace pro práci odborníků v oblasti prevence rizikového chování a podpory zdraví dětí a mládeže v České republice. Výhodou knihy je, že je určena k bezplatné-

Dokončení ze str. 1

mu šíření na internetu, odborné veřejnosti i studentům. V nejbližších týdnech bude dále vydána Mezinárodní zpráva HBSC poskytující srovnání 42 zemí světa,“ dodal spoluautor Mgr. Zdeněk Hamřík.

Národní zprávu o zdraví a životním stylu dětí a školáků ČR vydává FTK ve spolupráci s FZV a Státním zdravotním ústavem ČR za podpory Kanceláře WHO v ČR a Ministerstva zdravotnictví ČR na základě mezinárodního výzkumu uskutečněného v roce 2010 v rámci mezinárodního projektu „Health Behaviour in School-aged Children: WHO Collaborative Cross-National study (HBSC)“. Podílel se na ní kolektiv autorů ve složení Michal Kalman, Erik Sigmund, Dagmar Sigmundová, Zdeněk Hamřík, Luděk Beneš, Dana Benešová a Ladislav Csémy. Publikaci vydalo Vydavatelství UP.

Na únorový seminář v Senátu naváže v průběhu tohoto měsíce také veřejné slyšení v Poslanecké sněmovně ČR.

-Isk-, foto archiv FTK

Bližší informace najdete také na www.zurnal.upol.cz.

Žurnál UP, týdeník. Vydává Univerzita Palackého v Olomouci, Křížkovského 8, 771 47 OLMOUC, IČO 61989592. Redakce: tel. 585 631 781, 585 631 782, fax 585 222 731, e-mail: velena.mazochova@upol.cz, milada.hronova@upol.cz, <http://www.zurnal.upol.cz>. Ročník 21, 2011/2012. Odpovědná redaktorka: V. Mazochová. Výkonná redaktorka: M. Hronová. Spolupracovníci redakce: O. Martinek, L. Skácelíková. Technická redakce: M. Cyprlová. Členové redakční rady: F. Dienstbier, J. Fiala, R. Hanuš, F. Chmelík, J. Chrastina, M. Kolář, M. Malacka, H. Marešová, V. Mihal, T. Opatrný, T. Parma. MK ČR E 12524. ISSN 1804-6754. Tiskne Polygrafické středisko Vydavatelství UP. Uzávěrka 12. 3. 2012. Vychází 16. 3. 2012. Uzávěrka příštího čísla je 19. 3. 2012. Podávání novinových zásilek povoleno Českou poštou, s. p., Odštěpným závodem Severní Morava, č.j.: 3185/95-P/1 ze dne 21. 11. 1995.